

РЕШЕНИЕ

№ 195

Гр. София, 26.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на осемнадесети март, 2024 година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ТЕОДОРА СТАМБОЛОВА
ЧЛЕНОВЕ: МИЛЕНА ПАНЕВА
ВЕСИСЛАВА ИВАНОВА

При участието на секретаря ИВАНОВА
В присъствието на прокурора от ВП МИЛЕВА
Изслуша докладваното от съдия СТАМБОЛОВА К.Н.Д.222/24 г.
и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по реда на чл.423,ал.1 НПК и по реда на чл.422, ал.1, т.5 НПК.

С присъда №17/17.11.23 г.,постановена по Н.Д.128/23 г., Видинският окръжен съд /ВдОС/ е признал подсъдимия К. М. К. за виновен в извършено от него престъпление по чл.304 А вр.чл.304,ал.1 НК и му е наложил наказание лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца, търпимо при първоначален строг режим, както и глоба в размер на 1 600 лв. Наказанието е кумулирано с такова по постигнато по Н.О.Х.Д.12463/20 г.по описа на РС-София споразумение и е определено най-тежкото, а именно-една година и шест месеца лишаване от свобода, към което е присъединено наказание глоба в размер на 1 600 лв. В полза на държавата са отнети два броя банкноти, предмет на подкупа.

Образуваното пред тази инстанция производство по чл.423 НПК и чл.422, ал.1,т.5 НПК е на основание депозирано на 21.02.24 г. искане за възобновяване на първоинстанционното наказателно дело. Същото е подадено в процесуалния срок, визиран за производство като актуалното, на влязлата в сила на 05.12.23 г.присъда, което обстоятелство важи и за двете споменати основания.

В съдебно заседание пред ВКС осъденият и неговият защитник споделят желанието си делото да се гледа отново, поддържайки доводите по искането.

Представителят на ВП моли да не се пристъпва към възобновяване на основание чл.423,ал.1 НПК, тъй като лицето само се е поставило в невъзможност да може да бъде уведомено за воденото срещу му съдебно производство.

Върховният касационен съд, Второ наказателно отделение, като взе предвид искането и изразените в него съображения, като прецени становищата на страните в съдебно заседание и след като сам се запозна с всички материали по делото, относими към настоящите извънредни процедури, намира за установено следното:

За да се направи преценка има ли основания за произнасяне по реда на чл.423 НПК, по принцип е нужно пунктуално да се проследи движението на производството /каквото по никакъв начин не е направено в сезирация документ/, познанието на осъдения за него, личното му участие в процеса или дезинтересиране от подобна активност и не на последно място, действията на съответните съдебни инстанции в тази връзка. Казаното се явява необходимо и що

се касае до отразената в искането претенция за допуснато съществено процесуално нарушение от страна на решаващата съдебна институция чрез неполучаване на обвинителен акт и призовки за разглеждане на делото пред ВдОС от страна на искателя, и неправене на опити за откриване на последния. По този начин се релевира /макар и да не е изписано изрично в искането/ нарушение на чл.348,ал.1,т.2 НПК, обосноваващо и отменително основание по чл.422,ал.1,т.5,пр.посл.НПК, тъй като,както личи от споменатото по-горе, производството не е било предмет на произнасяне по касационен ред.

И така, на л.37 от досъдебното производство /ДП/ е приложено постановление за привличане на К. като обвиняем за подкуп, изготвено и предявено по надлежен ред на 02.12.22 г. Видно от същото, на дееца е взета мярка за неотклонение Подписка, като самият той е посочил адрес на призоваване гр.Х., ул.М. 71. На л.39 и 40 от ДП е приложен протокол за разпит на обвиняем. По време на това действие той е дал обяснения, които по-късно са прочетени от решаващата съдебна инстанция по съответен процесуален ред. Изрично в протокола е отразено нежеланието на лицето да бъде информирано за хода на наказателното производство и да му бъдат предявявани материалите по делото. След събиране на съответни доказателства, на 01.02.23 г.разследващият полицай е депозирал заключително мнение /л.84/ за предаване на съд.

Изготвен е обвинителен акт, в приложението към който е отразена и взетата мярка за процесуална принуда. На 01.03.23 г.е образувано Н.Д.128/23 г.по описа на ОС-Видин. На л.11 и сл.от съдебното производство е приложено разпореждане на съдията-докладчик №84/06.03.23 г., видно от което на основание чл.247 В вр.чл.269 НПК предаденият на съд подсъдим е предупреден за възможността делото да бъде разгледано в негово отсъствие. На л.16 е приложено разпореждане №100/20.03.23 г., според което изпратената на дееца призовка е върната в цялост с указания,че той живее на друг адрес /л.25, с дата за невъзможно връчване 14.03.23 г./. В тази връзка е указано да се направи надлежна справка за актуални постоянен и настоящ адрес на К.. На л.19 е приложена изисканата справка. От нея е видно, че липсва разлика между дадения от подсъдимия адрес в хода на ДП и постоянния и настоящия такъв в съответните регистри на населението. На л.22 е приложена справка за пътуване на К. К. /МВР, областна дирекция на МВР-Видин, рег.№2880/23.03.23 г./, чието последно регистриране е излизане от РБ през ГКПП Аерогара София на 12.02.23 г. Няма данни за връщане.

В проведеното на 07.04.23 г.съдебно заседание /л.29 и сл.от досието/ описаните обстоятелства са получили публичност, назначен е служебен защитник на подсъдимия, по искане на прокурора К. е обявен за общодържавно издирване /заради което делото е насрочено след два месеца/. Поради липсата на категорични доказателства доколко е нарушена взетата и изпълнявана мярка за неотклонение Подписка чрез промяна на местоживеенето, спрямо дееца не е приложена разпоредбата на чл.66,ал.1 НПК. Видно от приложените по-нататък в съдебното дело справки, органите на реда не са успели да открият К. и са констатирани, че последното известно обстоятелство е цитираното вече негово излизане от страната на 12.02.23 г. На л.44 е приложена поредна призовка до предоставения от самия искател адрес, върната в цялост с отбелязване от 20.04.23 г., че по сведения на бащата на К. последният не живее на този адрес, а самият родител отказва да получи съобщението. На 13.06.23 г. /л.45 и сл./ е проведено разпоредително заседание и е счтено, че поради наличие на предпоставките на чл.269,ал.3,т.1 и т.2 НПК, ход на делото е възможно да бъде даден и в отсъствие на подсъдимия.

Така е и сторено, като при всяко отлагане и насрочване на делото отгук нататък са получавани справки за неиздирване на лицето и то всеки път е

призовавано от известния по делото адрес. Безуспешно! На л.70 от съдебното дело е приложена поредна справка от МВР, областна дирекция на МВР-Видин, рег.№368000-7789/29.08.23 г. Съгласно нея към края на август 2023 г.е установено, че К. К. е задържан за изтърпяване на влязла в сила присъда на СРС, по която му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от три месеца. Разпоредено е незабавно лицето да бъде призовано и доведено от съответното пенитенциарно заведение за съдебно заседание на 10.10.23 г. Това не е станало, защото на 19.09.23 г. по време на работа К., като лишен от свобода от категория „Открит тип“, се е отклонил от външен обект и е неизвестност. Обявен е за ОДИ /л.78/.

В съдебно заседание на 10.10.23 г.ВдОС отразил цитираните обстоятелства, приел поведението на К. за тенденциозно и с желание да се укрива от органите на съдебната и затворническите власти, и изменил взетата спрямо него мярка за неотклонение Подписка в Задържане под стража /л.84 и сл./. С телеграма №25967/19.09.23 г. подсъдимият е обявен за ОДИ за изпълнение на тази мярка /л.99/. За последното съдебно заседание на 17.11.23 г. /л.112 и сл./ той неуспешно е призоваван от дадения по делото адрес, получени са данни за ненамирането му по реда на ОДИ и след като съдът приключил събирането на доказателства, преминал към изслушване на съдебните прения и постановяване на присъдата.

ПО ИСКАНЕТО ЗА ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ОСНОВАНИЕ чл.423,ал.1 НПК.

Предвид поставените пред този съд основания, най-напред следва да се обсъди дали са условията на чл.423,ал.1,изр.1 НПК за възобновяване на наказателното производство. И това е така,така,тъй като,ако те присъстват, е безпредметно по-нататъшно произнасяне по другите поставени в искането въпроси на основание чл.422,ал.1,т.5,пр.посл.НПК.

Както винаги досега този съд е излагал позицията си, задочното разглеждане на едно наказателно производство е изключение от общото развитие на процеса в съдебна фаза, доколкото сред изискванията за покриване на минимален стандарт по силата на чл.6,т.1 вр.т.3, б “с”, “d”и “е” от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи /ЕКЗПЧОС/ челно място заема личното участие на привлеченото към наказателна отговорност лице. Затова като характерен компенсаторен механизъм, обуславящ присъствие на подсъдимия с ефективно упражняване на целия каталог от процесуални права, законът е регламентирал института на възобновяване на наказателното производство в случаи на задочно осъждане.

Отново както винаги до момента е правил, ВКС ще преповтори тезата си, че възобновяването не става обезателно, а при стриктно съблюдаване на прогласените във всяко местно законодателство предпоставки, обмислими и в светлината на практиката на Европейския съд по правата на човека /ЕСДПЧ/. Като дължимо условие за възобновяване се има предвид процесуалното поведение на обвиняемото /подсъдимото/ лице, а именно, дали то е запознато с воденото срещу му производство, но въпреки това демонстрира поведение по незаинтересованост и липса на желание да участва в него. В този контекст задължително се проследява цялостната верига от действия или бездействие на искателя в хода на наказателното дело, както и ролята на водещите процеса държавни органи за информирането за отпочнато срещу му дело.

Казаното по принцип, отнесено към данните по конкретното дело, подробно описани по-горе, установява пълна незаинтересованост от страна на К. за съдбата на воденото срещу му настоящо наказателно производство. Той е предоставил на органите на ДП адрес, от който впоследствие не е можело да бъде намерен и

призован- както за връчване на обвинителен акт, така и за провеждане на съдебните заседания. Той е заминал извън пределите на РБ след предявяване на повдигнатото му на ДП обвинение, от чието движение не е пожелал да се интересува. Той не е уведомил по някакъв начин надлежния орган за промяна на статуса си по местоживеене, с оглед изпълняваната спрямо него мярка за неотклонение Подписка. Като при това производството се е движело ритмично и в бързи срокове. Той се е отклонил от мястото,където е изтърпявал наказание по друга присъда, и не е било възможно да бъде отведен от ВдОС и лично да участва в в провеждащия се вече срещу му процес. Всичко това установява ясна линия на поведение, охарактеризирано като укриване и пълна дезинтересираност.

Налице са следователно предпоставките на чл.423,ал.1,изр.2,пр.1 НПК за отказ да се възобнови наказателното производство.

ПО ИСКАНЕТО ЗА ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ОСНОВАНИЕ чл.422,ал.1,т.5 НПК.

В искането за възобновяване,както вече бе казано, е отправена и претенция за нарушено право на защита на искателя поради лишаването му от възможност да отстоява правата си в открития процес. Така очевидно се прави опит да се стъпи на плоскостта на наличие на съществено процесуално нарушение по чл.348,ал.1,т.2 НПК, което е едно от касационните основания-задължително условие за процедура по възобновяване по чл.422,ал.1,т.5 НПК. В подкрепа на това становище се очертават следните обстоятелства: неполучаване на обвинителния акт и призовки от К., направене на каквито и да са опити за издирването и намирането му. Първите два фактора бяха обсъдени в светлината на разглеждане на процедурата по чл.423 НПК и намериха своите резонни отговори. Що се касае до упрека как ВдОС не е положил никакви усилия за откриване на лицето, то това категорично не отговаря на процесуалната действителност, както проличава от съдебното поведение и хронологията и същността на предприетите действия. Затова изложеният довод следва да бъде намерен за напълно несъстоятелен.

По-нататък, директно в искането се твърди, че съдебните актове /той е само един/ са изцяло необосновани, тъй като приетите фактически положения от съда не се подкрепят от данните по делото /л.6 от касационното досие, последен абзац долу/. Повече от четвъртвековното прилагане на правилата за разглеждане на делата пред ВКС установява,че необосноваността не е касационно основание и не подлежи на разглеждане /с едно изключение,нерефериращо към настоящото производство/. Казаното се отнася и за условията за възобновяване, тъй като в случаите на чл.422,ал.1,т.5,пр.посл.НПК, каквото е актуалното такова, се изисква позоваване на поводите по чл.348 НПК.

Изключително внимателният прочит на искането за възобновяване би могъл да обоснове възражение за липса на мотиви от страна на решаващата съдебна инстанция,постановила процесната присъда, тъй като от една страна се твърди, че не са анализирани оневиняващи дееца обстоятелства и че свидетелските показания са послужили за извличане само на обвиняващи факти, а от друга- че отправените от защитника доводи въобще не са обсъдени от ВдОС. В съдебно заседание пред ВКС се прави уточнение,че изложената мотивировка не е достатъчно задълбочена, без обаче да се оспорва нейната крайна годност. И тъй като очертаното в искането би могло да се отнесе към претенция за съществено процесуално нарушение по чл.348,ал.3,т.2,пр.1 вр.ал.1,т.2 НПК, то следва върховната съдебна инстанция по наказателни дела да вземе отношение по него.

Прочитът на мотивите на първоинстанционния съд установява присъствие на важимите за всяко наказателно дело обстоятелства. След събиране на достатъчен и

необходим доказателствен материал, ВдОС е изразил становището си по последния. То не е непълно, игнориращо, подценяващо определени фактори или превратно тълкуващо доказателствата-не в смисъла на съдържанието им. Конкретно посочените в искането общи възражения касаят съдебната мотивировка на стр.3 от мотивите /л.127 от съдебното дело на ВдОС/ и спорят с нейната същност, защото тя не се нрави на искателя. Видно е как са обсъдени свидетелските показания и защо и на основание коя процесуална техника са приобщавани и респективно приемани определени доказателствени факти, депозирани от свидетелите. Става ясно и защо присъединените по надлежен процесуален ред обяснения на подсъдимия на ДП, не са обмислени като годни да се противопоставят на приетата от съда теза, а са счетени за ярък изразител на защитна позиция. В този смисъл е отговорено и на възраженията на защитника, изложени в хода на съдебните прения, относно характера на поведението на подсъдимия в контекста на познанието за последиците от включването му в АИС „Граничен контрол“ и лансираната теза за липса на умисъл за даване на подкуп.

Всъщност, прегледът на присъдата на ВдОС установява определени неблагоприятия, нерелевирани от искателя- например прилагане на разпоредбата на чл.23 НК, а не на чл.25 вр.чл.23 НК; липса на произнасяне по дължимия режим на определеното общо наказание лишаване от свобода. Това обаче от една страна касае прилагане на материалния закон, каквото не е въздигнато като касационен повод в искането, а от друга- не се касае за толкова съществени недостатъци на присъдата на основание чл.348,ал.1,т.1 НПК, че да е необходимо възобновяване на наказателното дело и връщането му за ново разглеждане; или отстраняване на пороците от страна на тази инстанция по силата на разпоредбата на чл.425,ал.1,т.4 НПК.

Водим от изложените съображения, Върховният касационен съд, Второ наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на осъдения К. М. К. за възобновяване на Н.Д.128/23 г.по описа на ОС-Видин.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1/

2/